ŻYCIE GOSPODARCZE

Dwutygodnik poświęcony sprawom gospodarczym Polski Zachodniej

Organ Związku Fabrykantów T. z. w Poznaniu.

Redakcja i Administrajca: Aleje Marcinkowskiego nr. 7, dom ogrodowy, telefon nr. 25-95. Redaktor przyjmuje w dni powszednie od godz. 11—1; Administracja od 9—3.

Poznań, dnia 1 lutego 1927

Prenumerata wynosi: w kraju z przesyłką rocznie 20 zł, półrocznie 10 zł, kwartalnie 5 zł, zagranicą z przesyłką rocznie 24 zł, półrocznie 12 zł, kwartalnie 6 zł. Numer pojedyńczy 1 zł.

NR. 3 Wydawca: *Związek Fabrykantów T. z. w Poznaniu* **ROK 6**

Przemysł wobec drożyzny.

Na konferencji u p. wiceministra Bartla w listopadzie roku zeszłego, p. min. Kwiatkowski podniósł jako zasadnicze czynniki drożyzny następujące:

1. wysokie koszta produkcji i koszta pośrednictwa,
2. rozwinięty czynnik spekulacyjny,
3. niewspółmierność między potrzebami a zarobkiem sfer pracujących,

uważając że te czynniki są głównemi motorami podnoszenia cen w kraju.

Nie chcąc tutaj wdawać się w krytykę wyszczególnionych czynników drożyzny przez p. Ministra, musimy zwrócić tylko uwagę na to, że te wszystkie czynniki, które p. Minister wspomniał, egzystowały niewątpliwie i poprzednio, w którym to czasie zwyżkowanie cen w mniejszym stopniu miało miejsce, jak obecnie.

Chcąc nie chcąc, każdy, kto obserwuje nasze życie gospodarcze musi przyznać, że w ciągu ostatnich lat przemysł całej Rzeczypospolitej mimo najtrudniejszych warunków, w jakich się znajdował i mimo strat jakie ponosił, przeprowadzał cały szereg modyfikacyj a przedewszystkiem organizacyj sposobów pracy poszczególnych przedsiębiorstw, co obniżyło znacznie koszta produkcji, także organizacje kierownictwa poszczególnych placówek, zmniejszając ilość personelu na ten cel przeznaczonego, a co najważniejsza, dokonał znacznych inwestycyj modernizacyjnych, które umożliwiły prowadzenie produkcji na zasadach nowoczesnych. Postęp w tej dziedzinie jest widoczny, ten go tylko nie widzi, kto nie chce zobaczyć, a zatem więc przywiązywanie obecnych zwyżek cen produkcji i wadom jej organizacji jest zupełnie nieuzasadnione, albowiem obecnie te koszta produkcji nie mogą być większe aniżeli przed dwoma względnie trzema laty To samo można powiedzieć i o spekulacji, zrodzonej przez inflację i wszelką niepewną konjunkturę, którą niestety często właśnie swoimi zarządzeniami wytwarzały władze Rzeczypospolitej; ta jednakże zaniknie w krótkim czasie, gdy tylko wyczuje stabilizację stosunków, przy każdej zaś stabilizacji pieniądza słabnie i małą odgrywa rolę, stąd też i jej obecnie nie można przypisywać tego, ażeby była czynnikiem drożyzny, gdyż jest ona słabszą niż kiedyindziej w przyszłości.

Jeden czynnik, ostatni poruszony przez p. Ministra, to jest nierównomierność między zarobkiem a potrzebami, egzystuje nadal i to może w silniejszym stopniu, niż w przeszłości ze względu na to, że właściwie powiedziawszy, cała sanacja gospodarcza państwa dokonywała się kosztem redukcji płac pracowników, dokonywanej automatycznie przez drugą inflację złotego.

Czemu więc przypisać stałą i ciągle naprzód postępującą drożyznę, skoro czynniki wymienione przez p. Ministra nie są w możności umotywować jej obecnego postępu?

Sprawa jest do rozwikłania wyjątkowo jasna. P. Minister Przemysłu i Handlu nie potraktował w swojem przemówieniu zagadnienia drożyzny z punktu widzenia objektywnego, ale jedynie subjektywnie ujmując to zagadnienie, chciał przerzucić ciężar odpowiedzialności na czynniki produkcyjne, ukrywając niewątpliwie świadomie te wszystkie czynniki, które wywołane są przez Rząd i jego zarządzenia. Omawiając właśnie te, które naszem zdaniem są zasadniczym motorem idącej obecnie fali drożyźnianej, stwierdzamy, że w pierwszym rzędzie do tego przyczyniło się forsowanie rolnictwa, co leży coprawda w interesie państwa, ale co jednakże spowodowało zasadniczą podwyżkę, bo przeszło 100 proc. produktów żywnościowych, które są zasadniczemi dla obliczania kosztów utrzymania. To zaś musiało spowodować zwyżkę zarobków pracowników i zwiększyć o odpowiedni procent koszta wytwarzania, a także spowodować ogólną tendencję zwyżkową na artykuły pierwszej potrzeby. Pozatem rząd Rzeczypospolitej nie okazał powściągliwości w pobieraniu nowych opłat i dopłat podatkowych, podwyższono podatki, oraz w wielu wypadkach wprowadzono i nowe obciążenia, stąd też trudno wymagać, ażeby i ta zwyżka nie była brana pod uwagę przy kalkulacji i nie wpływała na koszta produkcji.

Tak samo rząd, nie zajmując się widać poważnie problemem drożyzny na wszystkie artykuły, które sam dostarcza konsumentom, popodnosił ceny w wielu wypadkach o przeszło 100 proc. Czy to także nie miało wpłynąć na zwiększenie się cen rynkowych i podniesienie się drożyzny? A rząd przecież wyłącznie prawie reguluje ceny: spirytusu, drzewa, soli, zapałek i t. p. innych artykułów, są one artykułami codziennego użytku, więc każda ich zwyżka musi zaważyć w budżecie przemysłowca, kupca i każdego konsumenta, który najwięcej właśnie odczuwa to, albowiem otrzymuje nietylko ten surowy materjał, ale również i przerobiony, który łącznie z tą podwyżką musi być skalkulowany.

Reasumując powyższe stwierdzić należy, że ostatnie podskoki drożyzny wyłącznie wywołane były zarządzeniami władz i ich polityką, nie zaś temi czynnikami, na które wskazywał p. min. Kwiatkowski, a które dotyczyć mogą li tylko zagadnienia zwiększonych kosztów produkcji w Polsce w przeciwstawieniu do zagranicy.

Okólnik Związku Fabrykantów.

Sprawa opłat adwokackich.

Związek Fabrykantów już w roku ubiegłym wystąpił do władz o obniżenie kosztów adwokackich i notarjalnych, co wpłynęło o tyle skutecznie, że Ministerstwo Sprawiedliwości zajęło się tą sprawą i wygotowało projekt, który wysłano do zaopinjowania prezesów Sądów Apelacyjnych i Okręgowych, sprawa ta się jednak przedłużała znacznie wskutek zmian ministra. Obecnie wystąpiły w tej sprawie również Izby Przemysłowo-Handlowe, należy więc mieć nadzieję, że wystąpienie tychże przyspieszy załatwienie tej palącej dla przemysłu sprawy.

W sprawie opłat za założenie przyłączenia i założenia telefonu.

Związek Fabrykantów wniósł w tych dniach memorjał, domagający się zmiany przepisów o kosztach założenia, przełożenia i przyłączenia telefonu, gdyż obecna wysoka taryfa telefoniczna uniemożliwia w wielu wypadkach korzystania z telefonu, a dla przemysłu koszta założenia są wielkim ciężarem. Związek domaga się, aby dokonywano wszelkich założeń, przyłączeń po cenie kosztów własnych.

O komisję spożywczą do przygotowania materjałów dla nowej taryfy celnej.

Ponieważ taryfa obecna przedstawia szereg błędów, które dotyczą przemysłu spożywczego, Związek Fabrykantów wniósł wniosek powołania specjalnej komisji, ażeby w przyszłej taryfie celnej życzenia tego bardzo ważnego przemysłu były odpowiednio uwzględnione.

SPRAWA TARYF KOLEJOWYCH.

Nowa taryfa towarowa polskich kolei normalnotorowych.

Rozporządzeniem ministerjalnem z dn. 22 grudnia 1926 roku, ogłoszonem wraz z załącznikami w „Dzienniku Ustaw" Nr. 129 z r. 1926 pod poz. 778, została wprowadzona w życie od dnia 1 stycznia 1927 roku nowa taryfa towarowa polskich kolei normalnotorowych. Zmiany dotyczą części II, III, IV i V poprzedniej taryfy. Część I (przepisy przewozowe) pozostała bez zmiany. Zeszyt Nr. 129 „Dziennika Ustaw" z r. 1926, zawierający całość taryfy towarowej która obejmuje wszystkie wymienione wyżej cztery części i liczy 100 stron druku, kosztuje 3 zł 50 gr i jest do nabycia w redakcji „Dzien. Ustaw", plac Krasińskich 12 w Warszawie. Zeszyt ten zawie-

ra również, jako załącznik do rozporządzenia ministerjalnego z dn. 29. 12. 1926 r. poz. 779 o polsko-niemieckiej komunikacji towarowej, taryfę kolejową na przewóz towarów w komunikacji pomiędzy stacjami polskiemi a niemieckiemi.

EKSPORT.

Do Kanady: cegły.

Do Syrji: drzewo opałowe, drzewo do wyrobu mebli, słupy telegraficzne, podkłady kolejowe itp.

Do Rumunji: wyroby porcelanowe, fajansowe i ceramiczne, koronki ręczne i maszynowe, selekcyjne nasiona koniczyny, lucerny i rajgrasu.

Do Algieru: ziemniaki.

Do Jugosławji: tkaniny bawełniane i wełniane, przędzę bawełnianą, maszyny i aparaty, wszelkie wyroby z żelaza, węgiel wszelkiego rodzaju, środki przewozowe (wozy ciężarowe, ekwipaże, wagony, samochody itp.), artykuły elektrotechniczne, sól kuchenną, wszelkie artykuły żelazne i stalowe, służące do budowy mostów, linij kolejowych itp., witriel miedzi, benzynę, blachę żelazną, oleje roślinne, naftę, obuwie skórzane, papier gazetowy, skóry wyprawne do wyrobu obuwia, siodeł, uprzęży itp., wszelkie wyroby chemiczne.

Do Bułgarji: przyrządy elektryczne, meble metalowe, oraz mydło wszelkiego rodzaju, a mianowicie toaletowe.

Do Szwajcarji: konserwy szparagowe i kilimy.

Do Hiszpanji: węgiel, koks, drzewo i wyroby z drzewa, przetwory naftowe, metale i wyroby metalowe, mączka kartoflana, celuloza, kartofle, jaja, meble wszelkiego rodzaju z drzewa, wyroby koszykarskie, żarówki, olejne farby w płynie lub masie, pokosty, oraz wszelkie inne substancje, nie zawierające sztucznych barwników organicznych, farby roślinne, farby zwierzęce, pokosty w spirytusie, pokosty tłuste i in., aceton, spirytus metalowy, nasiona buraczane, materjały bawełniane, włosie i szczecina nieobrobiona i obrobiona, przędza z wełny lub włosia, dywany, kapy, pledy i koce wełniane, tkaniny wełniane, jedwab sztuczny, suszone jarzyny (płatki kartoflane), wędliny, cukry i przetwory owocowe, artykuły sportowe, zabawki celuloidowe, zabawki z drzewa i kartonu, oraz klej.

Do Cypru: Polska Izba Handlowa dla Bliskiego Wschodu (Warszawa, Ujazdowska 41) zakomunikowała nam, że poważne firmy greckie: C. M. Christoforides (Cyprus, Nicosia, P. O. Box N. 187) i Pol J. Constantinides et Bros (Cyprus Limassol, P. O. Box N. 44) chcą nawiązać kontakt z firmami polskiemi celem wprowadzenia towarów polskich na rynek w Cyprze.

Firma Pol. J. Constantinides Bros w Limassolu Cypr zwróciła się do nas z doniesieniem, iż podejmuje się reprezentacji poszczególnych firm polskich, oraz, że pragnie nawiązać bliższy kontakt tak z eksporterami jak i importerami Polski, firma wymieniona ma bardzo rozgałęzione stosunki, sięgające do Egiptu, Syrji i Palestyny, z którymi to prowadzi handel.

Zwracamy więc uwagę wszystkim zainteresowanym w eksporcie do Cypru, na wyżej wymienioną firmę, która chętnie eksporterom naszym chce być pomocną.

INFORMACJE.

Tereny naftowe na Kujawach.

Na Kujawach badania geologiczne wykazały, iż znajdują się tam poważne źródła nafty, w czasie okupacji władze niemieckie dokonywały nawet wierceń, które odbywały się w ścisłej tajemnicy. Próbne te wiercenia doprowadziły do wytrysku ropy naftowej, z której jednak nie korzystano ze względu na to, że czasy wojenne nie pozwalały na rozbudowanie tam celowych urządzeń, oraz ze względu na zatajenie tychże bogactw mineralnych, które Niemcy chciały osobiście wyzyskać.

Związek Fabrykantów, komunikując powyższe i obznajmiony będąc z terenem, może na pewnych warunkach wskazać zainteresowanym teren jak również miejsca, w których dokonywano wierceń, z wynikiem dodatnim.

Broszura o ustawie stemplowej.

Wyszła z druku broszura p. t. „Co powinien wiedzieć kupiec i przemysłowiec o nowej opłacie stemplowej", opracowana przez Mgr. B. K., cena 1,70 zł.

W broszurze tej autor omawia wszystkie konkretne wypadki korespondencji i rachunków, które podlegają ostemplowaniu.

Ze względu na to, że broszura ta jest opracowana bardzo starannie i z przytoczeniem wszelkiego rodzaju tranzakcyj, zachodzących w handlu, powinna się znaleźć w rękach tych, którzy jeszcze z ustawą stemplową nie są dokładnie zaznajomieni.

W sprawie zarejestrowania operacyj kredytowo-towarowych (o zastawie rejestrowym na towary.)

Ministerstwo Skarbu opracowało projekt ustawy o zarejestrowanych kredytach zastawniczych. Sprawa ta ma bardzo poważne znaczenie dla rozwoju kredytu i dlatego przedkładamy W. Panom krótką treść projektu, oraz kilka pytań z prośbą o przesłanie nam swych praktycznych uwag możliwie w najkrótszym czasie.

a) Projekt o zastawie rejestrowym na towarze.

W projekcie powyższym chodzi o rozwiązanie następującego zagadnienia: W jaki sposób należy zabezpieczyć sprzedającego na kredyt towary, ażeby sprzedawca był pewnym realizacji swej należności? Nieufność co do wpływu kredytowanej sumy nie da się usunąć w wypadku zastosowania obowiązujących ustaw o zastawie, ponieważ wedle obowiązujących ustaw, dłużnik ustanawiający zastaw na towarach na rzecz wierzyciela sprzedawcy, musi te towary oddać do dyspozycji wierzyciela. Sprzedawcy zaś chodzi głównie o to, ażeby kredytując towar mógł dojść do sumy pieniężnej za kredytowany kupującemu towar.

Otóż Ministerstwo Skarbu rozwiązuje problem ten w ten sposób, że:

1. dozwala kontrahentom zawrzeć specjalną umowę o t. zw. zastawie rejestrowanym na towarze, w której to umowie ma być podana suma zastawu, oraz ścisłe wymienienie przedmiotu zastawionego, jakoteż ewent. zastrzeżenia, wypływające z danej umowy. Umowa ta, ustanawiająca zastaw na kredytowanym towarze, ma być wpisana do specjalnej księgi, prowadzonej przy sądach handlowych, do rejestru zastawu rejestrowego, oraz adnotowana w rejestrze handlowym, a to celem ujawnienia tej umowy wobec osób trzecich.

2. W umowie tej mogą strony zastrzec sobie, że dłużnik-firma kupująca będzie mógł rozporządzać zastawionym towarem t. zn. odsprzedać dalej ten towar, że w miejsce towaru zastawionego wstawi inny towar nowo nabyty, dalej, że wpływy ze sprzedaży zastawionego towaru będą stawiane do dyspozycji wierzyciela, że zastaw może się rozciągać na towary otrzymane z przeróbki towarów, będących pierwotnie przedmiotem zastawu.

3. Zastaw może być ustanowiony ponadto z tem zastrzeżeniem, że wierzyciel w razie nieuiszczenia długu w terminie otrzyma tytułem spłaty długu towar objęty zastawem. Prawo to ma przysługiwać wierzycielowi aż do chwili sprzedaży towaru w drodze licytacji lub dobrowolnej sprzedaży.

4. Firma, nad której majątkiem ustanowiono prawo zastawu rejestrowego, ma obowiązek wskazać sądowi rejestrowemu przynajmniej dwóch członków zarządu, współwłaścicieli, udziałowców lub prokurentów, którzy będą mieli nadzór nad towarem zastawionym, względnie nad prawidłową wypłatą należności. Osoby te muszą wyrazić swoją zgodę, czy przyjmują powyższy nadzór. Jeżeli wyrażą swoją zgodę na to, to wówczas **pod osobistą** odpowiedzial-

nością odpowiadają za prawidłowe wykonanie umowy o zastawie rejestrowym. Odpowiadają nietylko cywilnie, ale też i karnie.

b) Pytania odnoszące się do projektu pod a)

1. Czy zdaniem P T. Firmy, byłoby wskazane stworzyć taki typ zastawu na towarach sprzedawanych kupcom czy przemysłowcom, któryby zabezpieczył sprzedawcy realizację należności za towary, które były właśnie przedmiotem danej tranzakcji kredytowo-handlowej?

2. Czy wystarczająca jest osobista odpowiedzialność cywilna i karna osób nadzorujących, ażeby umowa o zastawie rejestrowym została w całości wykonana?

3. Czy umowy o zastaw rejestrowy mają być tylko ograniczone do firm większych, zarejestrowanych w sądowym rejestrze handlowym?

4. W tym wypadku, jak zastrzec względnie zabezpieczyć sobie udzielony kredyt firmom mniejszym, które nie są rejestrowane?

5. Jakie, zdaniem P. T. Firmy, zabezpieczenia — prócz podanych w projekcie — winni mieć sprzedawcy-wierzyciele w wypadku kredytowania towarów.

Uwaga: Zaznaczamy, że podobne ustawy o zastawie rejestrowym na towarach obowiązują w różnych modyfikacjach na Zachodzie. We wszystkich tych ustawach istnieje tendencja umożliwienia kredytowania towarów, oraz z drugiej strony chęć zabezpieczenia sprzedawcy przed ewentualnemi nadużyciami ze strony kupujących. Projektodawca nasz przewiduje, że w razie wprowadzenia podobnej ustawy w Polsce nietylko ułatwi się kredyt kredytowo-towarowy wewnątrz kraju, ale też uzyskiwanie kredytów towarowych z zagranicy.

Przymus przyjmowania pracowników za pośrednictwem państwowych urzędów pośrednictwa pracy.

Jak wiadomo, Ministerstwo Pracy i Opieki Społecznej opracowało projekt rozporządzenia o przymusie przyjmowania robotników za pośrednictwem państwowych urzędów pośrednictwa pracy. Przeciw temu projektowi wypowiedział się nasz Związek imieniem Zrzeszenia Związków Przemysłowych zachodniej i południowej Polski. Jak nas informują, Ministerstwo narazie projektu tego nie forsuje i, zdaje się, niema obawy, ażeby projekt ten został zrealizowany.

Zagraniczne paszporty ulgowe.

Wystawianie dotychczas świadectwa niezamożności osobom, starającym się o paszporty ulgowe na wyjazd zagranicę, dotyczyły tylko tych osób, których obrót od podatku do podatku przemysłowego wynosił nie więcej jak 15.000 zł, a majątek ustalony do podatku majątkowego nie przewyższał kwoty 20.000 zł. Obecnie Ministerstwo podwyższyło najwyższą granicę wartości majątku z kwoty 20.000 zł na 30.000 zł i Urzędy winny się wyłącznie tą normą kierować, oraz okólnikiem z 22 lipca 1926, który dopuszcza ustalenie granicy niezamożności przy ubieganiu się o paszporty ulgowe w sumie rocznego dochodu 7.200 zł dla osób samotnych, oraz 9.600 zł dla osób utrzymujących rodzinę. Suma obrotu ustalonego do wymiaru podatku przemysłowego jest bez znaczenia.

H. Cegielski, Tow. Akc. Poznań

wyrabia
jako jedyna wytwórnia w Polsce
i poleca do natychmiastowej dostawy

Lokomobile i Młocarnie Parowe
Elewatory do słomy i Bukowniki do koniczyny

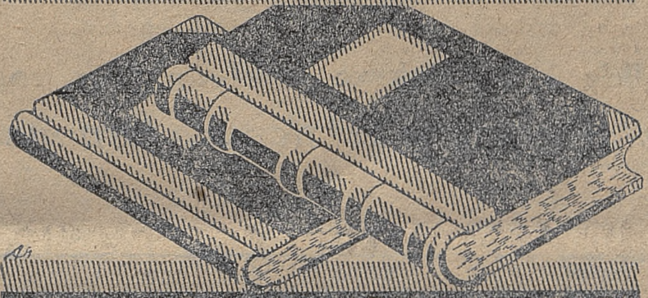
Przedstawicielstwo na Poznańskie:
Związkowa Centrala Maszyn Tow. Akc. Poznań, ulica Wjazdowa nr. 9.

Przedstawicielstwo na Kujawy i Pomorze:
Inowrocławska Fabryka Maszyn Tow. Akc. Inowrocław, ul. św. Ducha 29.

Przedstawicielstwo na b. Królestwo i Kresy Wschodnie:
Towarzystwo Przemysłowo-Handlowe „Ardora" Warszawa, ul. Bracka 16.

Przedstawicielstwo na Małopolskę:
Henryk Małecki, Lwów, ulica Sapiehy nr. 34.

KSIĘGI HANDLOWE



KRĘGLEWSKIEGO

Znaczek fabryczny

Znaczek fabryczny

„GOPLANA"

POZNAŃSKA FABRYKA CZEKOLADY
TOWARZYSTWO AKCYJNE — POZNAŃ
UL. ŚW. WAWRZYŃCA NR. 28

CZEKOLADY KAKAO CUKRY DESEROWE MARCEPANY

Redakcja i Administracja: Aleje Marcinkowskiego 7, dom ogrod. — Czcionkami Drukarni Polskiej T. A. w Poznaniu. Redaktor Wł. Szczepański.